

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **ט"ח** (טעות לעולם חוזר) — בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות — תשע"ה/9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

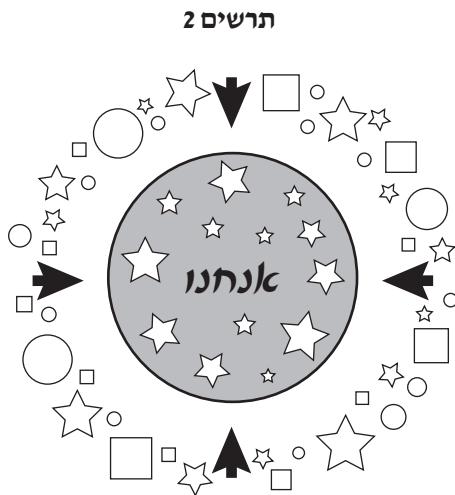

משרד החינוך

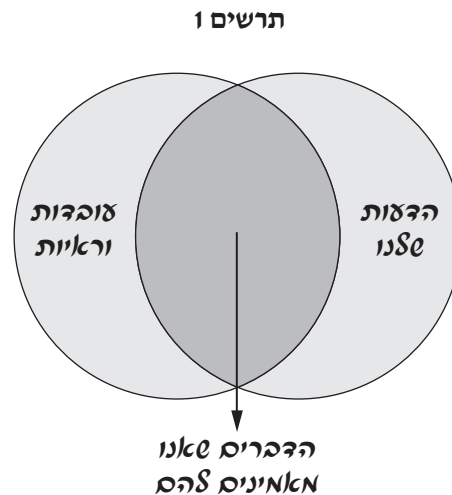
פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 11281, קיץ תשפ"ה, 2025

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

תרשים 2 – אפקט תיבת התהודה

תרשים 1 – הטיית האישוש

א. 1.

ב. **בתרשים 1** – השטח שנוצר במפגש שבין המעגלים מבטא את הדברים שאנו מאמינים להם – העובדות והראיות החופפות לדעות שלנו.

או

בתרשים 2 – מחוץ למעגל, שהוא אנחנו, יש מידע מגוון – שאותו מסמלים כוכבים, ריבועים ועיגולים – אבל המידע שאנו נחשפים אליו הוא רק מסוג מסוים, שאותו מסמלים הכוכבים, ומידע זה משקף את עמדותינו.

ג. (4) שניהם מהווים מכשול לבחינה ביקורתית של המידע שאנחנו נחשפים אליו.

2. חוקרים רבים, ובהם דן קהאן, טוענים שהסיבה שאנו מאמינים למידע מסוים היא היצמדות לערכי השבט: אנו נוטים לסמוך על מידע שמקורו בחברים, בבני משפחה ובאנשים שהשקפות העולם שלהם דומות לשלנו, ואילו החוקר דיוויד ראנד טוען כי הסיבה העיקרית שאנו מאמינים למידע מסוים היא עצלות מנטלית – אנחנו לא משקיעים מספיק מאמץ בחשיבה על המידע שאנו צורכים.

3. א. הטענה הרווחת – הרשתות החברתיות מזיקות כי הן משלות אותנו מחוברים למגוון דעות, כאשר למעשה אנו נחשפים רק לסוג מסוים של דעות הדומות לדעות שלנו.

ב. ההסתייגות – האשמה אינה מוטלת רק על הרשתות החברתיות, אלא גם על המשתמשים עצמם.

4. גורם נוסף ממאמר 3 המקשה על שיפוט מידע המופץ ברשת הוא כלי הבינה המלאכותית והקלות שבה הם יוצרים תוכן פיקטיבי. באמצעות כלים כמו ChatGPT ו-DALL-E נוצרים תמונות, טקסטים וקובצי וידאו מזויפים, הנראים אמיתיים לגמרי. כך אנו מתקשים יותר מאי פעם לקבוע אם המידע שמגיע אלינו הוא מידע אמיתי או שקרי.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מס' 11281

5. דוגמה לסקירה

המידע שאנו צורכים כיום – מקורו בערוצי התקשורת האלקטרוניים ובמדיה החברתית, שמאפשרים את העברתו הלאה בקלות ובמהירות רבה. לא אחת מידע זה אינו מהימן ולעיתים הוא שקרי ומניפולטיבי. יש דרכים שונות להתמודד עם בעיה זאת, וכולן קשורות בפיתוח חשיבה ביקורתית, המשפרת את היכולת שלנו לאתר ידיעות מזויפות.

דרך אחת היא בדיקת ידיעות. לפני שמשתפים ידיעה שאמינותה מוטלת בספק, חשוב ראשית לבדוק מה מקורה, מי כתב אותה, מתי היא התפרסמה לראשונה ואם היא פורסמה בעוד מקומות. אתרים ייעודיים לבדיקת עובדות באתרי חדשות מהימנים הם מקורות טובים לוודא אמינות של ידיעות (אשחר, 2019; ביאליק, 2024).

דרכים נוספות הן חשיפה לעמדות שונות ומגוונות גם אם הדבר כרוך בחיפוש יזום שלהן, הימנעות מההנחה המוטעית שכולם חושבים כמונו ובדיקת תכנים שיש בהם דעות ועמדות שונות זו מזו. עקרון "השעיית השיפוט" מתחום החשיבה הביקורתית, ולפיו חשוב ללמוד היטב כל נושא לפני שמגבשים מסקנות בנוגע אליו – אף הוא מסייע בהכרעה אם ידיעה מסוימת היא שקרית או אמיתית (ביאליק, 2024).

דן קהאן (בתוך אשחר, 2019) סבור שהדרך להתמודדות עם בעיית אמינות המידע ברשת היא פיתוח סקרנות. לדבריו, אנשים שרמת סקרנותם נמוכה בוחרים בראיות המתאימות למה שהם כבר חושבים, בעוד אנשים שרמת הסקרנות שלהם גבוהה מעדיפים לחקור ולבדוק מידע חדש, גם אם יגלו שעמדת הקבוצה שאליה הם שייכים שגויה.

ביבליוגרפיה

אשחר, י' (מרץ, 2019). איך עובדים עלינו? **מכון דוידסון**. אוחר מ־davidson.weizmann.ac.il.

ביאליק, ת' (פברואר, 2024). חשיבה ביקורתית בעת משבר. **זמן ישראל**. אוחר מ־zman.co.il.

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש – חובה (10 נקודות)

6. • שנת אֶלף שְ�מוֹנֶה מֵאוֹת וְחֲמִשׁ עֶשְׂרֵה
- בְּשִׁלְשֶׁת העקרונות
- חמישה עשר בספטמבר
- שְׁבַע יחידות לימוד; חמישים וארבעה שיעורים
- שֵׁשׁ ההצעות
- הכינוס השנים עשר
- עשרה אחוזים
- מאמר אחד
- מספר אחת

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מס' 11281

10. א. I. כיצד נוכל להימנע מהפצת מידע שגוי?
II. כדאי שנתיעץ עם אנשים קרובים.
III. הפצת שקרים היא (לא) עניין (חדש).
IV. הפצת המידע נעשתה זמינה הרבה יותר.
V. לעיתים המידע (אפילו) שקרי ומניפולטיבי.
- ב. (1) משפטים II ו-IV.
(2) במשפט II התפקיד התחבירי של המילה עוקבים הוא נושא.
במשפט IV התפקיד התחבירי של המילה עוקבים הוא לוואי.
- ג. I. שם עצם
II. פועל
- ד. לשיטתו של בועז, המילה "הנחקרות" היא לוואי, כיוון שהיא משמשת שם תואר והה"א בתחילתה היא ה"א הידיעה, כלומר במשפט יש פועל אחד "נקראת" שהוא הנשוא, ועל כן המשפט הוא משפט פשוט.
לשיטתה של עינת, הה"א הפותחת את המילה "נחקרות" היא ה"א הזיקה (ואפשר להחליפה ב"ש"), ולכן המילה "הנחקרות" משמשת נשוא בפסוקית לוואי. מכאן שיש שני נשואים במשפט, והמשפט הוא משפט מורכב.
11. א. הבינה המלאכותית מייצרת כמות רבה של תוכן, ומידע רב זורם אלינו מכל פינה. במציאות זו חינוך לחשיבה ביקורתית נהפך לעניין חשוב במיוחד. במסגרת חינוך זה התלמידים עוסקים בניתוח מידע, בשאלות ובגיבוש דעות מושכלות. ד"ר סוניה בן ג'אפר, מנכ"לית הקרן לחינוך, מדגישה: "תלמידינו חייבים לבחון בביקורתיות את המידע".
לטענתה, כשמידע עלול להיות שגוי או מטעה, ההבחנה בין אמיתי לדמיוני הכרחית יותר מאי פעם.
- ב. (1) אנו נחשפים לפרסומות ברשתות החברתיות.
(2) הפרסומות הן למוצרים שונים.
(3) המוצרים תואמים את אורח החיים שלנו.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מס' 11281

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

12. א. להשתעשע – ש-ע-ש-ע, התפעל

מעוררים – ע-ו/ו-י-ר, פיעל

מומצאות – מ-צ-א, הופעל

מוצאות – י-ו-צ-א, הופעל

להקשות – ק-ש-י/ה, הפעיל

מביעים – נ-ב-ע, הפעיל

ב.

פעלים בבניין קל	פעלים בבניין נפעל
נתונים	ניזונים
נוטים	ייראה
נבחר	נוספות

13. א. צִפִּית – פועל – השורש: צ-פ-י/ה, הבניין: פיעל, הזמן: עבר, הגוף: נוכח.

צִפִּית – שם עצם – הבסיס: ציפה, הצורן הסופי: ☐ ית, משמעות הצורן הסופי: הקטנה.

ב.

שם הפועל	הבניין	מילה מן הרשימה – מאותו השורש ובאותה המשמעות
לְצַפּוֹת	קל	מְצַפֶּה
לְצַפּוֹת	פיעל	צִפִּייה

ג. הצפה, מצוץ

ד. נקראים – קוראים

מוכיחים – מוכחים

נדון – דן

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מס' 11281

14. א. (1) הורה, אופה

(2) קוטל

ב. (1) תפוסה

(2) אות שורש

(3) מוספית / תחילית

ג.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי
תגובה – ג-ו-י-ב	תגובן
רשומה – ר-ש-ם	תגובית

ד. (1) שידורשת – הלחם בסיסים

(2) הסכת – השורש: ס-כ-ת, המשקל: הקטל.

15. א. (1) בינה מלאכותית **יוצרת** היא כלי ה**מייצר** תוכן, והיא מאפשרת **יצירת** טקסטים, תמונות וסרטונים. שם תואר פועל שם עצם

(2) נוצר

ב. • אני בחור **יצירתי**. – שם תואר

• **יצירתי** זכתה לביקורות חיוביות. – שייכות / כינוי קניין

ג. מבין המילים המוגדלות המילה היוצאת דופן מבחינת משמעות הצורן הסופי המודגש היא **פופולריות**, ומשמעות

הצורן הסופי במילה זו היא **הפשטה** / **שם עצם מופשט**. המשמעות המשותפת לצורנים הסופיים המודגשים במילים

האחרות היא **ריבוי** / **ריבוי נקבה** / **רבות**.

ד. (1) למשרד החינוך יש יותר מ-43 אלף **עוקבים** באינסטגרם.

• מחאת ה**עוקבים** הצליחה, והאומן הסיר את הידיעה השקרית.

(2) שם עצם

ה. (1) מתקשרים

(2) מתקשרים השורש: ק-ש-ר, הבניין: התפעל

מתקשרים השורש: ת-ק-ש-ר, הבניין: פיעל

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"ה, מס' 11281

16. א. (1) הפעיל הטיית קל חשיבה

נפעל הימנעות פיעל משיתוף

(2) – דעה נפוצה

– נפעל

– אתר ייעודי

ב. (1) אחת ההמלצות בכתיבת סקירה היא **ארגון** המידע בתוך טבלה.

(2) א-ר-ג-ן, פיעל.

ג. צריכה – קטילה.

אמינה – קטיל.